

Förslag till ICC-projekt om skatter

- diskussionsunderlag till skattemöte den 22 oktober 2019

Bakgrund

Internationella skatteregler för företag ändras allt mer genomgripande och i allt snabbare takt. Under senare år har fördelningen av bolagsskatteinkomster diskuterats intensivt, dvs i vilket land internationellt verkande företag ska betala bolagsskatt. Inriktningen i OECD-projektet Base Erosion Profit Shifting projektet (BEPS) var att skapa regler som säkerställer att multinationella bolag inte eroderar länders skattebaser eller på ett konstlat sätt flyttar vinster till lågskatteländer. Tendensen är att beskattningsrätten förskjuts mot det land där försäljning sker, till skillnad mot idag, då beskattningen i huvudsak sker där huvudkontoret är beläget.

Det stora flertalet av alla bolag betalade dock hela tiden skatt enligt gällande regler och i det land de skulle, men medvetenheten om detta förefaller vara låg – och framställningen i media har ofta varit en annan. I själva verket uppgick BEPS endast till ca 0,4 procent av BNP globalt sett och till ca 0,3 procent av BNP inom EU. Trots detta genomfördes omfattande regeländringar. Detta resulterade i nya regler, en ökad osäkerhet, omfattande rapporteringskrav och ökad administrativ börda för företagen. Konsekvenserna av ändrade regler påverkar naturligtvis inte bara de få företag som agerat på ett sätt som inte (längre) accepteras, utan alla företag.

Företag som är internationellt verksamma väger givetvis in skatteskillnader mellan länder i sina beslut. Eftersom företag har blivit alltmer internationella till sin karaktär har det blivit viktigare att väga in hur och var beskattning ska ske. Med ett allt mer internationellt näringsliv och med digitaliseringens helt nya möjligheter att göra internationella affärer, har också utrymmet för att utnyttja skatteskillnader ökat. De förändringar som sker är alltså mycket viktiga för företagets beslut.

Samtidigt är förutsägbarhet av var – och hur mycket – företaget ska beskattas avgörande för möjligheten att ta rationella och långsiktigt kloka beslut. Dagens situation med snabba och genomgripande förändringar minskar alltså företags möjligheter att ta sådana beslut, vilket är negativt för en väl fungerande internationell ekonomi. Redan osäkerheten om framtida regler har negativa effekter.

Självklart påverkas också enskilda länders skatteinkomster, speciellt om principerna ändras för i vilket land som bolagsskatt ska betalas. Ett förslag som nu utreds är hur mycket företag ska betala i skatt i de länder där försäljning sker. Rena handelshinder och förslag som mest liknar tullar diskuteras. Genomförandet av sådana förslag kommer att påverka svenska företag eftersom många svenska företag endast har någon eller några enstaka procent av sin försäljning i Sverige men erlägger för närvarande betydande belopp i bolagsskatter i Sverige.

Möjligheterna för en regering att beskatta vinster i framgångsrika företag påverkar hur generöst skattelagstiftningen kan utformas för att beakta behoven hos företag som är i ett uppbyggnadsskede och som uppvisar förluster under etableringsfasen.

Syfte och presentation

Projektet syftar till att öka medvetenheten om konsekvenser av den pågående internationella utvecklingen på skatteområdet.

Kunskapen om storleken på – och effekterna av – bolagens skattebetalningar är ofta bristfällig bland politiker och mediaföreträdare. Det gäller i hög utsträckning utvecklingen internationellt. Även enskilda företagsledare riskerar att dras in i en allmän debatt om företagens villkor och skyldigheter baserat på partiell eller felaktig information.

Projektet ska utmynna i en rapport som inte är teknisk utan skriven så att även icke-skatteexperter kan ta del av innehållet. Den ska kunna tjäna som underlag för diskussioner mellan företagsledare och media/politiker. Resultaten bör också diskuteras på ett seminarium med deltagande av tjänstemän från departement och myndigheter samt av opinionsbildare. Kommunikation av rapport/seminarium är viktigt.

Projektet ska belysa hur stora bolagsskatterna är, hur skatt tas ut i två led – först i bolaget, sedan i ägarledet. Det innehåller en analys av vilka konsekvenserna blir för företag om bolagen ska erlägga bolagsskatt i det land där försäljning sker och inte som idag, i huvudsak där huvudkontor är belägna, där strategiska beslut tas och där innovation och forskning bedrivs. Vidare analyseras effekter av om skatten baseras på omsättning istället för på vinst.

Projektet ska även belysa hur sådana förändrade beskattningsprinciper påverkar internationell affärsverksamhet, såsom internationell handel, investeringar samt värdekedjor och lokalisering av produktion. I rapporten ges därför en kort beskrivning av mönster och tendenser i internationell handel, mm, som kan påverkas av förändringarna.

Slutligen ska belysas hur sådana förändringar påverka Sveriges skatteinkomster. Konsekvenserna för enskilda företagstyper samt för svenska bolagsskatteinkomster belyses.

Frågor att diskutera på mötet

- Vilka utvecklingstendenser är de viktigaste att belysa och få större förståelse för?
- Bör några mer tekniska frågor tas upp, t ex för att illustrera konsekvenser? I så fall vilka?
- Vilka förändringar är särskilt viktiga för internationell handel – och därmed för internationellt verkande företag att uppmärksamma eller påverka?
- Hur ser ni på avvägningen i projektet mellan, att å ena sidan belysa generella konsekvenser för internationella affärsmöjligheter och å andra sidan belysa konsekvenser för svenska företag?
- Vilka andra konsekvenser för Sverige är viktigast att betona? Om dataanvändning kommer att beskattas kommer troligen även utvecklingen av AI att påverkas. Är det speciellt allvarligt för ett land som Sverige?